

УДК 81'23

Кравченко І. – ст. гр. МБ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СИЛА СЛОВА: ЯК МОВА ВПЛИВАЄ НА МИСЛЕННЯ

Науковий керівник: канд. наук з соц ком., доцент Мацюк Г.Р.

Kravchenko I.

Ternopil Ivan Puluja National Technical University

THE POWER OF WORDS: HOW LANGUAGE INFLUENCES THINKING

Supervisor: Matsiuk Halyna

Ключові слова: мова, мислення, свідомість, мовна картина світу, комунікація.

Keywords: language, thinking, consciousness, linguistic worldview, communication.

Мова є одним із найважливіших інструментів формування мислення людини. Вона не лише відображає дійсність, але й активно впливає на процеси пізнання, сприйняття світу та прийняття рішень. Через слова людина структурує інформацію, надає значення явищам і формує власну картину світу.

Формування мислення розпочинається ще в дитинстві, коли дитина засвоює рідну мову. Через мовлення вона вчиться називати предмети, описувати явища та встановлювати зв'язки між ними. Сім'я та соціальне середовище відіграють ключову роль у цьому процесі.

Видатний український мовознавець Олександр Потебня підкреслював, що слово не лише виражає думку, а й формує її. Людина мислить мовними категоріями, тому розвиток мовлення впливає на глибину та точність мислення.

У шкільному віці вплив мови на мислення стає більш вираженим. Учні опановують складніші мовні конструкції, що дозволяє їм точніше висловлювати думки та критично оцінювати інформацію. У підлітковому та молодому віці мова відіграє важливу роль у формуванні особистості та світогляду. Розвивається критичне мислення та здатність до аналізу інформації. У дорослому віці мова стає інструментом професійної діяльності, самореалізації та ефективної комунікації. На пізніх етапах життя мова сприяє передачі досвіду та підтримці когнітивної активності.

Когнітивний аспект взаємозв'язку мови і мислення полягає в тому, що мова виступає основним інструментом пізнання світу. З позицій когнітивна лінгвістика, мовні структури відображають способи організації знань у свідомості людини. Через мову людина класифікує явища, формує поняття та встановлює зв'язки між ними.

Окрім когнітивного аспекту, слово має потужний емоційний вплив. Воно здатне викликати широкий спектр почуттів – від натхнення і радості до страху та невпевненості. Слова можуть формувати самооцінку людини, впливати на її поведінку та життєві рішення. Саме тому культура мовлення є важливою складовою особистісного розвитку.

Не менш важливим є і словниковий запас людини. Чим багатшим є мовлення, тим ширшими є можливості мислення. Людина з розвиненою мовною компетентністю здатна точніше формулювати свої думки, глибше аналізувати явища та ефективніше вирішувати складні завдання.

У сучасному інформаційному просторі сила слова значно посилюється. Через соціальні мережі та засоби масової інформації слова можуть миттєво поширюватися серед великої кількості людей, впливаючи на громадську думку. Це створює як нові можливості для розвитку суспільства, так і ризики маніпуляції свідомістю

Отже, мова є невід'ємною складовою мислення людини та одним із головних інструментів формування свідомості. Вона визначає спосіб сприйняття світу, впливає на когнітивні процеси, емоційний стан і поведінку особистості. Розвиток мовлення сприяє розширенню інтелектуальних можливостей, тоді як бідність мовлення обмежує здатність до аналізу та узагальнення. У сучасному суспільстві, де інформаційні потоки постійно зростають, роль слова стає ще більш вагомим. Саме тому важливо свідомо ставитися до мовлення, дотримуватися норм літературної мови та підвищувати рівень мовної культури. Це є необхідною умовою гармонійного розвитку особистості та ефективної комунікації в соціумі.

Джерела та література:

1. Олександр Потебня О. О. Думка і мова. – К.: Освіта, 1993. – 192 с.
2. Edward Sapir. Language. – New York: Harcourt, Brace & Company, 1921. – 258 p.
3. Benjamin Lee Whorf. Language, Thought, and Reality. – Cambridge: MIT Press, 1956. – 278 p.
4. Noam Chomsky. Language and Mind. – New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1972. – 194 p.